

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvas szerkesztő háborúba léte miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónap " 20

A türelem háboruja.

Makó, szept. 29.

A borzalmas hazudozásokkal szembetűnően, melyekkel az entente papíroson pótolja, amit a harcmezőn el nem ér, a mi hadvezetőségünk ma röviden, nyugodtan s tárgyilagosan megírja, mi a helyzetünk úgy az északi harctéren, mint a délin. A délin röviden az, hogy rátettük lábunkat a szerb nyakára. Az északin pedig az, hogy tehetetlen dühbelet áll seregeink ércsala előtt az óriás orosz haderő s képtelen áttörni bár csak egy helyen is. Minden más háborúban, ilyen erőviszonyok közt ez olyan helyzet volna, amiért örömfüzek gyúlnak ki s zászlók lengenek. De Krasznik és Liège és Namur után el vagyunk kényeztetve s a hadvezetőség okosan tette, hogy nem tartotta méltóságán alul valónak a helyzet megmagyarázását.

Pedig, mint Namur és Liège: Krasznik is csoda volt - háború pedig nem áll csodák sorozatából. A franciák negyvennégy évig kőszültek e háborúba, amit pénz, technika és elszántság tud, feleltettek a beleépítettek - ki hitte, hogy mindezt bár a német erő és genitális is egy nap alatt elfújja? Mi pedig? Egy pillanat a térképre a kérdezhajók: ki várta, hogy ezen a birodalmon végig fogunk lovagolni, mint Attila vagy Nagy Sándor? Merjük azt mondani, hogy a hadtörténet egyik legnagyobb csodája, ahogy a mi haderőnk a háromszor akkora orosz feltartotta előnyomulásában, - az elképzelhetetlen nagy birodalom minden valamirevaló fegyverfoghatójából összeszűrtített támadó sereget eltérítette újból s rákényszerítette, hogy arra tartson, amerre nekünk tetszik.

Az ennek a háborúnak különösége és nagyszerűsége: hogy nemcsak a bravuros bravurokban emberfeletti s elődök nélkül való, de a türelem s az okosság bravurjaiban, az erkölcsi faktorok diadalában is. A mi hősi katonanépünk e szívós türelembe nehezen tanult bele, de beletanult - most élvezi gyümölcsét Szerbiában s következik szürete - bizonyosak vagyunk benne - Galliciában is. Am ez iskolát végig kell járnia a civilnépek is - s ha eddig akadtak volna bünső kishitűek, akik kételkedtek vagy megijedtek, most két harctéren láthatják, hogy ez a háború, ez ma s e technika mai fejlettsége, az emberek mai elszántsága mellett a népek háboruja: minden egyében fölül a türelem s az okosság háborúja is, melyben az marad fölül, aki ezekkel is győzi.

Az oroszok beözönlése a Kárpátoknál.

Hadaink visszaszorították az orosz ellenséget.

- Aggodalomra nincs ok, - igyekszik megnyugtanni a hivatalos jelentés azokat, akik az orosz betöréseket a jelentőségükön felül emikellik és kétségbeesetten ilélik meg a helyzetet. A megnyugtató mellett a hivatalos jelentések azzal a vigasztaló hírrel is szolgálnak, hogy az oroszokat teljesen visszaszorítottuk a határig és egyetlen egy orosz csapat sem került bejebb a határszélnél.

Jóllesően hat az a hír, hogy az erősítések megérkeztek a veszélyeztetett helyekre és hogy a határvédelemre kirendelt csapatok a nagy számú segítőcsapatokkal összeköttetésbe kerültek. Az így meg erősített seregeink elejét vetik az orosz invázióknak, amelynek valódi célját most még tudni nem lehet.

Az első pillanatban úgy magyarázták az orosz betöréseket, amelyekkel csak nyugtalanítani akarják a hátréti lakosságot. Az orosz főhadserg ugyanis lovasságot nem tudta foglalkoztatni Galliciában, azt rajokban Magyarországra küldte portyázni.

Az éjszaka kiadott jelentés szerint, amely beszámol, hogy a csapatok ma is folytak a betört oroszokkal, a legközelebbi jövő fogja megmutatni, hogy pusztá demónstrációról van szó, vagy egy nagyobb orosz haderő rendszeres támadást intéz-e országunk ellen. E tekintetben a tény, hogy az esetleges nagyobb számú orosz támadást a természeti akadályok is nehezítik, komoly veszedelemről, ha ez megtörténik is, nem kell tartani.

Hivatalosan közlik, hogy ha az oroszok nagyobb számú támadást terveznének, úgy az operáló seregeink egyrésze itt veszi fel a küzdelmet és ez a küzdelem az oroszok teljes megsemmítésével végződne, mert a szükséges haderő a betört ellenség leverésére rendelkezésre áll.

Am kisérleljék meg az oroszok az offenzívát és úgy járnak, mint Kelet-Poroszországban, vagy mint a Timok divízió a Szerémségben. Nagy események küszöbén állunk és nem szabad, hogy egy percig is elveszítsük a védő seregeink ki-

próbtát erejében vetett bizalmunkat.

A helyzet most az, hogy a visszaszorítási akció sikerült és a teljes siker reményével várjuk, hogy mit hoz a jövő.

A mai távirataink egyébként a következők:

A betört orosz csapatokat a határig visszanyomtuk.

Budapest, szept. 29.

Az északi kárpáti szorosban ma is folytak csatározások az orosz csapatokkal, amelyeket odaérkező erősítésünk egészen a határig nyomtak vissza, úgy hogy ahol sem sikerült az oroszoknak a határszélnél bejebb jutniok.

A legközelebbi jövő fogja megmutatni, hogy pusztá demónstrációról van szó, amelyet a határ védelmére rendelt csapataink könnyűszerszettel vissza fognak nyomni, vagy nagyobb orosz haderő rendszeres támadásáról, mely esetben s mi operáló hadseregeink megfelelő részének itt kell velük a küzdelmet felvenni. Az utóbbi esetben nincs semmi aggodalomra ok, mert a nemlátni orosz támadás visszautasítására szükséges haderő rendelkezésre áll.

Körösmezőnél folyik az ütközet.

Budapest, szept. 29.

Illetékes felhatalmazás alapján közlik, hogy a körösmezői határnál ütközet folyik. Megbízható értesülés szerint csapataink ökörmező táján visszaszorították az ellenséget. Ungmegyéből jelentik, hogy a vasuti vonal Csontosig szabad. Csontosról szerelők indulnak Fenyvesvölgyre, hogy a táviróvonalat helyrehozzák. Ebből következtethető, hogy az ellenséget sikerült Fenyvesvölgyön túl is visszaszorítani.

A szövetséges hadak győzelmei.

Budapest, szept. 29.

A főhadiszállásról jelentik, hogy a szövetséges német- és osztrák-magyar haderők részéről megkezdett új hadműveletek következtében a Visztula mindkét partján az ellenségnek visszavonuló mozgólatai vannak folyamában. Blez mellett az erős orosz lovasságot szétvertek. A Visztulától északra a szövetséges hadseregek több ellenes lovasadosztályt kergetnek maguk előtt.

Bosnyákok elfogtak egy orosz hadtestparancsnokot.

Szerajevó, szept. 29.

A bosnyák-hercegovinai első gyalogezred parancsnokságához értesítés érkezett a galliciai harctérről, hogy ezred egy aliszija három közlegénygel őrszerű szolgálát közben egy faluhoz ért, amelyet már megszálltak az oroszok. Az aliszija és három embere csendben odasurrant, ahol a parancsnok lakott, bement a házba s a bennlévő három magyarangu tisztet foglyul ejtette.

Az őrszekerítőzött foglyokkal visszafelé tartott, amikor a felállított orosz előőrsök észrevették és megtámadták. Négy bosnyák lelőtte az oroszokat és szerencsésen elérte a táborukat, ahol megállapították, hogy a három orosz tiszt közül az egyik egy hadtestparancsnok, a másik kettő pedig magyarangu tiszt volt. A bosnyákokat vitéségükért és ügyességükért ezredparancsnokságuk kiüntetésére ajánlotta.

Hadaink a déli harctéren.

Budapest, szept. 29.

Több, mint tizenhárom napi makacs küzdelem után csapataink a Drinát és a Szávát újból átlépték. A déleleti hadszíntéren a hadműveletekben rövid szünet állott be.

Összes csapataink szerb területen vannak és a véres harcokban kivált pozíciókban állják a folytonos makacs támadásokat, amelyek mindig az ellentérek jelentékeny veszteségével végződnek. Az utolsó harcokban összesen tizenhárom ágyút és több gépfegyvert zsákmányoltunk.

A német főerő az oroszok ellen.

Vilmos császár veszi át a fővezérletet.

Berlin, szept. 29.

A stockholmi „Tagens Nyheter” közli, hogy a „Daily Telegraph” pétervári tudósítója Londonba a következő táviratot küldte lapjának:

„Itt nincs több kétség az iránt, hogy a német hadterv főkéletesen megváltozott. E szerint a német főhadvezetőség a nyugati harctéren csupán annyi csapatot akar megkötteni, a mennyi feltétlenül szükséges a határok megvédésére és minden egyéb hadierőjét az Oroszország elleni nagy támadásra koncentrálja. Kelet-Poroszországban már is tízenegyz német hadtest áll összesen mintegy 600.000 emberrel és ez a szám napról napra szaporodik. Vilmos császár a napokban tanácskozott a szövetséges fejedelmekkel és elhatározta, hogy maga veszi át a fővezérletet az orosz harctéren.”

A Vossische Zeitung, a mely ezt a táviratot Kopenhágából kapta, a következő megjegyzést fűz hozzá:

— Ugy látszik, az angolok különben vannak tájékozva a mi hadtervünk és Vilmos császár szándékai felől. Qui vltra vltra!

A német főhadvezetés orosz földre viszi a hadjáratot.

Berlin, szept. 29.

A keleti harctér főhadvezetéséről a következőket jelent a Lokalanzeiger tudósítója:

A csapatok nagy engedelmességgel szünetes rövid pihenés után most általában és nagy erővel indul megismét a támadás, a melynek színterét a német keleti hadvezetés térszében orosz földre vette át. Blasiok - Grodno - Oita - Mosszka az a vonal, a melyen a német támadás haladni fog. Ez a harc vonal

körülbelül öt száz kilométernyire fog kiszélesedni. A dolog természeténél fogva és a német hadterv illokbantartásának szempontjából a német hadsereg elosztásáról közelebbi részleteket nem szabad adnom.

Ossowice és Liban sorsa a legközelebbi idő alatt el fog dőlni. Az előbbiek modern váraként körülményesek a mi ostrom-ágyunk. A kelet-poroszországi tavas vidék fensíkjáról áttérődtünk a harc színtere Lomsa és Suwalki kormányzóságokra.

Samsonow orosz tábornok Narzew serege a tannenbergi döntő vereség óta megszállt létezik. Néhány kisebb csapatot és szétvert pontyozó kisegítő csapatjait, ugyancsak tartalékformációit is a városi, ostromi és tengeri helyőrségek vették fel.

Rennenkamp tábornoknak minden hadműveletre képtelen seregéből egyes részek maradtak meg, amelyek most az ossowice-i vár körül levő orosz védelmi gyűrű részeit töltik ki. Grodno-ban gyülekeztek a kaukázusi második és a 22 ik hadtest egyes csapatai és kisebb tartalékformációi, a melyek nyilván a Lyck mellett szünetelt vereség után menekültek Grodno felé. Az orosz hadvezetés a kováói meglehetősen modernül épített vár védelmére külön helyőrséget küldött. Rennenkamp seregéből és a szibériai 7-ik hadtestből egyes csapatrészeket az orosz hadvezetés visszarendelt. Ez a helyzet keleten.

Hindenburg altábornagy egyik csapattábornoka katonáihoz így szól legutóbb:

— Eddig is a legteljesebb mértékben megoldottuk feladatunkat, de még nagy munka vár ránk. Ha eddig rendíthetetlenek voltatok, ezentúl kiméletelességek kell lennetek a támadásban.

egyenesen az angol főhadiszállás elé hullott és a vezérkeri tiszték igazán csak csoda folytán menekültek meg. A vezénylő tábornok rögtön intézkedett is, hogy hátrább vonuljon a vezérker, a mi éppen kelő időben történt meg, mert alig félóra lefolyása alatt újabb ötven löveg hullott is ugyanarra a helyre, pokoli pusztítást végezvén.

Bombavető repülőgép Páris fölött.

Páris, szept. 29.

Egy Taube rendszerű repülőgép szeptember 27-én délelőtt 11 óra körül, amikor a várost sűrű köd borította, megjelent Páris fölött és az Eiffel-torony körletében több bombát dobott le. Egyik bomba a Tocadéro-avenue-ben a Freycinet-utca sarkán megölt egy öreg embert és súlyosan megsebesítette a feleségét. A német repülőgép a bombát nyilván az Eiffel-torony lévő drótnélküli állomásnak szánta.

Antivári újabb bombázása.

Róma, szept. 29.

Az angol és francia flotta ott cirkszi a dalmáciai partok előtt, de úgy látszik, az osztrák és magyar hadihajók akcióképességét még sem tudják megakadályozni. Valóság az ellenséges hadihajók orra előtt manővertéznek és a montenegrói partok ellen való akcióknak bízva éppen a cattarói öböl, amelynek legközelebbi erődjeit a francia hajók már megkísérelték bombázni, de minden eredmény nélkül.

A legutóbbi brindisi táviratok szerint az osztrák és magyar hadihajók éppen a francia flotta támadása után megjelentek a montenegrói partokon és bombázták Antivárt, a Fekete hegyek kikötőjét. Hat nagyobb torpedónaszád és az egyik Monarch típusú cirkáló utóközben, a montenegrói vizeken már Volovicánál megkezdte a partok bombázását és az antivári drótnélküli táviróállomást tökröztette, miután vagy száz lövést tett Antivára. A volovicai állomás már csak romhalmaz. Antivári után az osztrák és magyar hadihajók Spizza elé vonultak, ahol azérbombázták a kazárnyát és számos középületet. Az ottani olasz lakosság a közpülést 4-2-letéből néle végig a bombázást.

Spizza bombázása után újra megjelentek a látóhatáron a francia hadihajók. De mert óriási túlerőben voltak a mi kis flottánkval szemben, a cirkáló és a hat torpedónaszád visszavonult a cattarói öbölbe.

Páris, szept. 29.

(Róma st.)

A Bordeauxban tartott minisztertanácsban a tengerészeti miniszter közölte, hogy a francia flotta Antivárinál nehéz áttegetet és egy hadtest tűzerejét szállított partra. Ez a hadtest egy fregatkapitány vezetés alatt a Lovcent fogja megsejteni, hogy onnan Cattarót bombázhassa.

A tengerészeti miniszter még bejelentette, hogy a Boccha di Cattaró bejáratát védő erődök

elhagyták a Buc de Lapeyriére vezetés alatt álló francia flotta.

Néhány olasz lap közli ezt a jelentést, de hozzátesszi, hogy ezzel ellentétben áll a 19 ikém kiadott osztrák magyar jelentés, mely szerint a francia flotta Cattaró előtt semmi sikert nem ért el és néhány ágyulövés után távozott.

Az angolok és franciák óriási veszteségei.

Berlin, szept. 29.

A Daily News jelent Chateau-Thierryből:

Állandóan tart a tomboló harc. Nappal nappal folynak a támadások. A német győlovság az angolok támadásait ellen mindig megvívó támadásokat intézett. A dombokról gránátok hullott a katonákra, a németek jelenlétét csak a felaszálló füstfelhőkből lehetett megállapítani. A német tüzerek előnyt kapnak és rendkívül pontosan mérlik a távolságot. Egy gránát az angol főhadiszállásra hullott, ahol mindent elpusztított. A vezérker éppen csak az életét menthette meg. A szövetségeseknek retenegetes veszteségeik voltak. A németek hadvezetése a sáncok ellen oly heves volt, hogy lehetetlen volt a tábori korbáczból a halottakat és sebesülteket elvinni.

Három ezer angol tisztből ezerkilencszáz maradt.

Róma, szept. 29.

A Times megállapítja, a veszteség. Határból, hogy három ezer angol tiszttől eddig ezeregy száz részint megsebesült, részint meghalt vagy elűnt. Az elesettek között van a tüzérbrigád parancsnoka is.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 30. Szerda. Róm. kath. Jeromos ea. Protestáns Jeromos ea. Görög Orosz szept. 17. Zsófia. vt. Nap kel 5 óra 57 percek, nyugszik 5 óra 42 percek.

Időjárás. Változó időjárás várható, sokhelyütt, főleg északon, esővel és lényegtelen hőváltozással. Sürgönyprognózis: Változó, sokhelyütt csapadék, hűvös, Déli hőmérséklet: 11-6 C.

— Károlyi Mihály gróf Madridban. Budapesti tudósítónk jelenti: Károlyi Mihály grófot a franciák Bordeauxba internálták. Rokoni és baráti költő indítottak kiszabadítására azon a címen, hogy Károlyi Mihály gróf még a háboru kitörése előtt került a franciák kezébe. Az akció eredményes volt, Károlyi Mihály gróf Bordeauxt elhagyta és ezidő szorint Madridban tartózkodik, utra kőszon.

— Adjunk meleg ruhát a katonáknak. Ha végigtekintünk Oroszország hadműveletét (örénatén, rögtön szemünkbe tűnik az orosz hadsereg hatalmas segítőtsége: a tél. Egy hosszú tél hadjárat felvidal az oroszoknak, mert hozzá szokott a hegy által el nem hártott északi szélesek hidegségéhez, a regényekben rajzolt borzalmas hőzivatásokhoz, hozzá szokott Szibéria fagyához. A tél nélkülözéseit könnyen

Mit beszél a „Times” haditudósítója.

Az angolok rettegnek a német ágyuktól.

Róma, szept. 29.

Angol sebesültek még mindig rémülten emlékeznek meg a németek rejtett ágyutüzéről, a melynek — szerintük is — nem lehet ellentársa. A rémület és egyúttal a csodálat hangján beszélnek a német tüzérség áhhetetlenül pontos célzásáról. A „Times” haditudósítója hozzátett két sebesülttel, akik a lövészárkokból meatek a költözőhelyre, aránylag kisebb sérülésekkel.

— A szegény két legény — írja az angol haditudósító — számszerű látványt nyújtott. Olyanok voltak, mint akik keresztül mentek minden lehető tortúrán: csupa sár volt mind a kettő, ruhájuk piszkos és szürké, gyűrött és rongyos, mert nemcsak a fegyverek tüztől kellett szenvedniök, hanem az előző éjszaka rettenetes légcsőjéről is. Aig álltak a lábukon és a mint beszéltek, a foguk ijesszőn vacogott. Az egyikük nemcsak saját sebéből volt véres, de

egyik társának vére is befekendezett, amit egy skrapnel tépelt szét.

— Borzalmas volt odalent a lövészárkokban — mondja az egyik sebesült. — Soká többé nem szeretnék ilyen látni. Olyan volt, mint az eleven istpokol! Az ellenség skrapneljei idegtépők: én még mindig úgy érzem, mintha ott lent állnék a sárban és vérben.

— A „Times” haditudósítója elmondja még, hogy a németek cementtel építik körül nagy tűz-egy hávelyes ágyukat, ami annak jele, hogy már régebben foglalták el ezeket a pozíciókat és nemcsak az utolsó pillanatban készülték föl az ellenség támadására.

— Ezek az ágyuk rettenetesek — írja az angol haditudósító — azok miatt a borzalmas lövegek miatt, amelyeket kiröplenek magukból és főként, mert szinte lehetetlen távolságokra tudnak velük célozni. Egyik rettenetes lövegük, rendkívül pontos célzás folytán,

kibírja a türelmes és elemekkel folyton küzdő orosz és védekezni is jobban tud ellene, mint mi. Ott vannak az észak állatai, melyek oly bőségesen ontják a legjobb természetes melegítőt: a drága prémot. De se riaszson el bennünket mindez és teljes erőnkkel, szívvel lélekkel áldozunk mindent a győzelem elérésére. Csekélységgel kérünk, az ottan már kevés fontosságú prémot, meleg ruhanevet. Meri ne feledjük, hogy az itthoni svédok mennyivel inkább tudnak nélkülözni, mint a távol harcolók; ne feledjük, hogy az állatunk hozott áldozatok nem vesznek el, nem haszontalanok. Arra gondoljunk, hogy kicsiny áldozatok össze sem hasonlíthatók katonáink önfeláldozó bátorságával. Egy kis könnyűlétes legyenek flakok, testvéreink iránt, adjunk prémot, meleg ruhát és az a kis adomány megmennt egész vagyónkat. Jó-lélet, életet biztosít.

Nem lesz új menetrend október 1-én. Máv. igazgatósága közli: A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon a jelenlegi rendkívüli viszonyok folytán folyó évi október 1-én új menetrend nem lép életbe, hanem a folyó évi május 1-én életbe léptetett nyári menetrend egyes vonatok megszüntetésével további intézkedésig érvényben marad. Egyelőre a személyforgalom csak korlátozott mértékben, az állomásokon kifüggesztett hirdményekben felsorolt vonatokkal tartatik fenn, amelyeknek menetrendje az 1914. évi május hó 1-től érvényes menetrendhirdményekből vehető ki.

Akik a püspöki uradalomtól a Kath. Népszóvetség úján tavaly hagyma földet béreltek a bérletet meg óhajtják tartani, **vasárnap, október hó 4-ikén, d. e. 10 óra**kor jelenjenek meg a Kath. Körben.

Tisztelettel értesitem a szülőket és gyámokat, hogy az őszi táncanfolyamot október hó 20-án megkezdem. Beíratkozni bármikor lehet Barcsay-utcai házamnál.

Tisztelettel:
Érdeky József,
ekl. táncanító.

A szieniavai ütközet.

Részletek a véres csatáról.

Krakó, szept. 29.

Néhány nappal ezelőtt Szieniava mellett kisebb harc folyt, mely csapataink hőies magatartása után asszal végződött, hogy a hidtől, — mint azt a hivatalos jelentés kiemelte — miután feladatunk a legteljesebb mértékben megfelelt, elhagytuk. Ennek a csatának, mely egyébként csak jelentéktelen incidens volt a most folyó világháborúak, következő részleteit jelenti a Nova Reforma:

A szieniavai erődítésekben részünkről csak csekély számú csapatok voltak. Körülbelül három zászlóalj gyalogság, három üteg, kevés lovas-ság, míg ellenünk teljes két hadtest volt fel, melyet nehéz tüzérség is támogatott. Ennek ellenére is úgy döntött a hadvezetőség, hogy pozícióinkat mindaddig fenn fogjuk tartani, amíg csak lehetséges, amíg az ellenség nehéz tüzérség meg nem érkezik. Frontunkat a lehetőségig szíjjel-huztunk s ezzel több ezred jelenlétét markiroztuk. Gyalogságunk puskatűze eredményesen támogatta ütegeink munkáját s így sikerült az ellenséget erőviszonyaink felől tévedésbe ejteni s az offenzívában megakadályozni.

Az ellenséges gyalogság és tüzérség lövöldözése kevés kárt okozott s csapataink három napig meg tudták tartani pozícióikat. Tovább is tarthatunk volna magunkat, ha az ellenséges nehéz tüzérség nem érkezett volna meg. Ennek tüze azonban az ellenséges gyalogság tömeges támadását készítette elő. Előállott tehát annak a szükség, hogy csapatainkat ügyesen visszavonjuk. Az ütközletben ebben a második részben az volt a feladatunk, hogy az oroszoknak minél nagyobb kárt okozzunk és a San folyón való átkelésüket lehetetlenné tegyük. A Szieniava mögött a folyón keresztül vivő hid alá utászaink már megelőzőleg aknákat helyeztek el. Mi azonban nem skartuk tevékenységünket csupán a hid felrobbantására szorítani, a hadvezetőség terve sokkal körülményesebb volt. Délétjében hagytuk el Szieniavát. Először betegeink és sebesülteink jöttek keresztül a hidon, aztán a lovas-ság és az ütegek, melyek nagy szolgálatoikat tettek s legvégül a gyalogság, gépfegyverekkel. Utunkat az égő Szieniava világította meg.

Körülbelül két kilométernyi távolságban egy erdő és dombok között kitűnő pozíciót találtunk s itt állítottuk fel tüzérségünket és gépfegyvereinket. Az oroszok késő délután kezdtek keresztül jönni a hidon. Előbb a lovas-ság, később egy üteg s legvégül a gyalogság.

Körülbelül egy zászlóalj ellenséges gyalogság jött keresztül a hidon, amikor az annak borzalmas robajjal felrobbantak s a hid helyén egy léngoszlop oszlopát a magasba. Azok az orosz katonák, akik a hidon és a hid környékén tartózkodtak, több százán, mind meghaltak.

A robbanás az ellenség soraiban nagy pánikot idézett elő. Ugyanakkor gépfegyvereink és gyalogságunk erős tüzelést kezdett az ellenség ellen. Az oroszok, akik a hidon átkeltek, csaknem valamennyien elesék. Néhányuk sikerült a folyón keresztül menekülni. Feladatunkat befejeztük s elvonultunk. A San hullámai ezer-számra sodorták az orosz halottakat s a víz vörös volt a vértől.

Az oroszok Lembergben.

Kép Lemberg városából.

Az orosz harctéren levő egyik makói ismerősünk írja nekünk a következő levelet:

Néhány sorban megkísérltem, hogy az orosz Lemberg-ről képet adjak.

Mikor az osztrák magyar seregek parancsnoksága által adta parancsot, hogy a lakosság nyugodtan viselkedjék és az oroszok lemberg-i tartózkodását ideiglenesenek tartás, a lakosság nyugodt maradt. Mindenki tudja, hogy a kiűrés nem egyenlő az örökös átadásal. Mindamellett a lakosság egy része elmenekült. Különbösen az orosz zsidók.

Mikor az orosz katonák bevonultak a városba, nem rekonciliálózkodtak. A polgármester személyesen fogadta őket és kiméltet kért a város számára.

— Igérem, mondotta, hogy a rendet fenn fogom tartani.

Az orosz csapatok parancsnoka, egy születési lengyel, szintén lengyel nyelven válaszolt.

— Én meg igérem — mondotta, — hogy senkinek bánatódása nem lesz. Legyenek nyugodtak, katonáink között a fegyelmel fenn fogom tartani.

A tábornok igérete nem vált be. A város tömege van katonákkal.

Az ágyukat az utcákon állították föl. A gépfegyverek a fölterem vannak. Azt rebesgetik, hogy az oroszok a városból kívánják magukat védeni. Ez a hír nagyon megdöbentette a lakosságot.

Az orosz posta már megkezdte működését. Az orosz közigazgatási szervek is dolgoznak. Valamennyi hivatalnok jól tudja azonban, hogy csak ideiglenesen vannak ott.

— Még egy-két hét a világ, mondják mosolyogva és aztán meggyűnk el lenni.

Még az oroszok is tisztában vannak vele, hogy az osztrák-magyar seregek nem sokáig fognak tudni ellenállani. Az orosz rubel szintén özönl, de azért a koronával nem tud versenyezni. A koronát ugyanis teljes értékben fogadják el, míg a rubelt nem.

Rubelskőből néhány hazaérő ruhán nagyon gyorsan meggazdogodott. A lakosság túlszomó része megvetéssel fordult el ezektől a judásoktól. Néhány ellen a hazafias lengyel és zsidó lakosság merénylőket is követelt el.

Az orosz hadsereg állapota egyáltalán nem jó. A rejtetes időjárás nagyon megzavarta őket. Csodálatos, hogy az orosz katona sem a hideget, sem az esőt nem bírja elviselni. Ugy ödöngönek az utcán, mintha beteges lennének. Ezt a betegséget úgy igyekeznek kiküszöbölni, hogy rejtetesesen isznak. Katonát vitki nékiöl látni nem lehet. A fizetek járnak elől a jó példával. Mámorosan ténferegnek az egyik kávéházból a másékba.

A legényiség csak nyári ruhával van felszerelve. A többi felszerelés igen hiányos. Már most, a hadjárat elején teljesen hasznavehetetlen. Igen soknak pusztája sincsen.

Lemberg, a hajdani jámbor város, ma már várososá vedlett át. Ejjel-nappal hangos a részeg katonák kurjongatásától.

A lakosság szívszorogva lesi, mikor tűnek föl az osztrák magyar hadsereg szuronyai, mert hogy felübenek és haldokló nagyasszony ágyához imádkozni, azzal itt mindenki tisztában van.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(609)

83. fejezet.

Néma sírok.

A lélekharang egyre szól. A faluban li-ott világosság támadt az ablakokban.

A Jézus szíve társaság tagjai keltek föl és iparkodtak a kastélyba, a haldokló nagyasszony ágyához imádkozni.

Ez így volt szokás Balázserdőn A Jézus szíve társaság tagjai a haldoklókat imával és vigasztalással veiték körül.

A temetőből a kastély udvarának egy részét homályosan látni lehetett.

Az udvaron gyertyákkal, lámpákkal jártak.

Piroska nagyokat sóhajtott, szeretett volna a kastélyban lenni ő is, de nem volt elég felkiereje hozzá, hogy nyomban elinduljon.

— A viszonzítás felzngatná a nagymamát és halála nem volna csöndes, suttogó. Aztán a bámuló cselédség aszró, fűrkésző és vizsgáldó tekintetel sem bírákta ki...

szegény nagymama! Szegény... Piroska hátamögött megszólalt a sírásó.

— Hallja a kisasszony a lélekharangot? kérde a sírásó szomorúan. A nagyasszony lelke távozik a földről... Nem tetszik hazamenni? Az öreg nagyságos asszony talán azért nem tud meghalni, mert látal kívánja kisasszonyt.

Piroskát a sírásó szavai izonyu izgatottságba hozták. Nyugtalan-ság fogta el...

— Erre nem is gondoltam, szólit önmagához. Lehet... látni kíván... beszélni óhajit velem... hiszen rajtam kívül nincs senki a világon...

Aztán a sírásóhoz fordult.

— Megyek Jakab bácsi, megyek. De tudja a jó isten, ugy félek attól a perctől... Régen nem láított a nagymama, baji csúszhatok...

— Ott már aligra csinál baji, kedves kisasszony. Csak menjen és fogja le a haldokló szeméit. Én még az éjszaka megásum a firt az öreg nagyságos ur melléit. Tudom ide temelik az öreg nagyságos asszonyt, ő is az édes angyalföldben akar pihazni és nem kórházban, honnan idővel akérki az-é-hordhatja a csontjait...

(Folyt. köv.)

Hirdetmény.

Soványban lévő mintegy 1800 □-öi irtas alatt lévő szőlő földem vetemény vagy gabona alá, továbbá a kertyogóban lévő faj szőlővel és faj gyümölcsfákkal beállított mintegy 2100 □ öi földem feles művelés alá bérbe-adjatik 1914. év november hó 1-től, 1915. évi október hó 31-ig.

Ráthy Károly ügyvéd.

A dái ugaron a csorgó tövében **10 köblös ugarföld**

tanya épülettel együtt gabona vagy hagyma alá hasznbérbe kiadó, vagy örökáron eladó, továbbá egy és fél köblös, valamint 2 és fél köblös ugar a királyhegyesi utra véggel szinte hasznbérbe kiadó, vagy örökáron eladó. Értekezni lehet Báró Erdélyi-utca (Nagy Orosz-utca) 15. szám alatt

Sárkány Imrével.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség tudomására hozni, hogy a jéggyártást és kthordást már megkezdttük és **kristálytisza mőjég** malmi irodánkban (36. telefonszám) megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi tiszt-üzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég ára 6. fill., ezen fölül mennyiségnél 4fill.

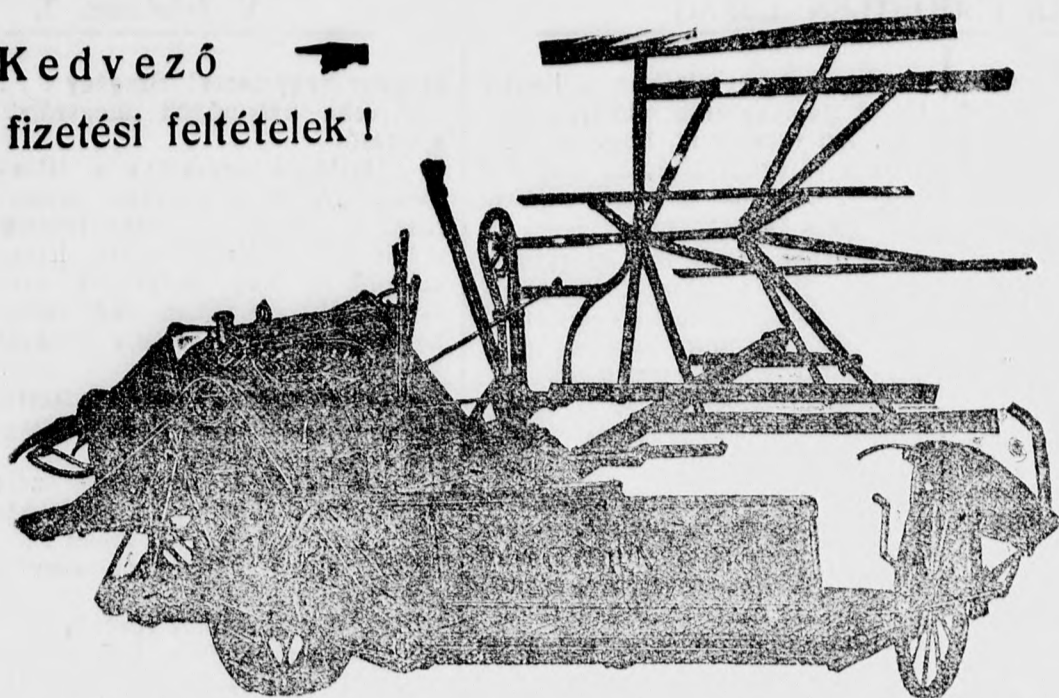
Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városához.

IRITZ MIKSÁNÁL.

DR. SÜSZ FERENC
Megyeház-utca 3. sz.
alatt (Fodor-házban) lakik

Kedvező
fizetési feltételek!

Manilla zsineg, páncél acél kormányú ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Magyar állami két hengeres magánjárók, legújabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek, gazdasági kis motorok, t a k a r m á n y k a m a r á k. Világhírű „Cormick” aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék-tárcsás boronák.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szelplő, májoltó, arc- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztatás ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Ezen pipaszerek több kiállításos érmeikkel lettek kiállítva.

Haszonbérbeadás.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező gerizdesi kenderföldök, 14 kishold belső járandó és egy darab ardicsi szőlőföld 1914. október 1 től haszonbérbeadó. Értekezhetni lehet dr. Kozma János makói ügyvédnél.

Friss must kapható:
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Táncitanítási felhívás.

Alólírott táncitanító tisztelettel értesítem az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy az őszi

táncanfolyamot

október hó 1-én megkezdem. Akik tehát gyermekeiket taníttatni akarják, szíveskedjenek az ideig beiratkozni. Beiratkozni mindenkor lehet lakáson Gr. Vay-utca 19. szám.

Tisztelettel

Schwarcz Miksa,
okl. táncitanító,

Kiadó hagymaföld
[zöldség, gabona és lucernásnak]
Iritz Miksánál.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb

parcellákban bérbeadó.

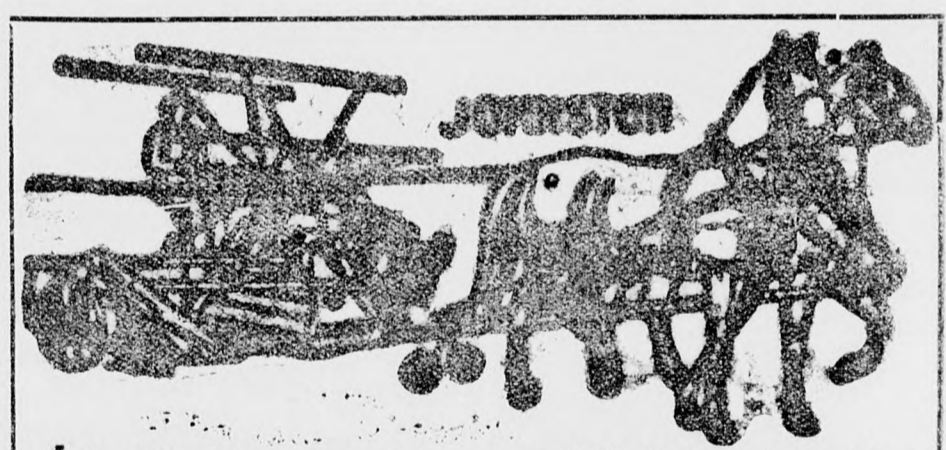
Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbízottjával a helyszínen.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legújabb vívmányának, a légnymásos egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS” olcsósága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemi, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házában. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legújabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű „Kühne”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe. Tisztelettel

„EOLOS” házicsengők
„Kühne”-féle vetőgépeimet

Gulácsi János vasipartelepe és gépraktára **Makón.**
TELEFON-SZÁM: 50. TELEFON-SZÁM: 50

Legjobb asztali- és gyógyborok Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.
Szép cukor-paradicsom naponta friss szedés kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban) **gazdasági gépraktáramban** a legújabb modellű **JOHNSTON** kevékötös aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb meglepésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kévékötő zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tököracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatú vaspálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. - Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoskerűbben, jutányos áron készítek antogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. - Vizvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradám kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Első magyarországi sirkőgyár.
Nálam az összes márvány- és
::: granit sirkővek :::
25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.
Vasbeton sirköveket
6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalok 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.
GLÜCK LAJOS
Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Újság” vilányerőre berendezett gyorsajtóján. Makón